

طبق اعلام وزارت ارتباطات برخورد با مافیای فروشندگان فیلترشکن برعهده دستگاه‌های امنیتی و قضائی است. البته طبق نظر این دستگاه‌ها برای این برخورد خلأ قانونی وجود دارد و این کار با ورود مجلس شورای اسلامی قابل حل است. به گزارش ایسنا، از زمانی که موضوع فیلترینگ با هدف جلوگیری از دسترسی کاربران به وبگاه‌های مغایر با قوانین و سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران مطرح شد، رواج VPN و فیلترشکن‌ها و در ادامه در نظر گرفتن قوانین، مقررات و مجازات برای فروش و استفاده از آن‌ها، هم ذیل قانون جرایم رایانه‌ای کشور هم مطرح شد اما این مسأله یک سال و نیم است که به دلیل محدودیت‌های ایجاد شده برای چند پلتفرم خارجی و به دنبال آن استفاده از فیلترشکن، به‌رغم هشدار کارشناسان نسبت به خطرات احتمالی آن دوباره مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

برخی تحلیلگران بر این عقیده‌اند که بدافزار بودن خاصیت وی‌پی‌ان نیست و این موضوع در مورد همه اپلیکیشن‌ها صدق می‌کند و حتی یک اپلیکیشن ماشین حساب هم ممکن است بدافزار باشد؛ اما محدود شدن بعضی از پلتفرم‌ها در سال‌های گذشته مردم را با این خطر مواجه کرد و باعث شده اکثرا به وی‌پی‌ان‌ها و اپلیکیشن‌های ناشناس روی بیاورند این در حالی است که این اپلیکیشن‌ها ممکن است دسترسی‌های غیرمعتبری مثل مکان‌لیست مخاطبان را بگیرند و از این اطلاعات سوءاستفاده کنند. اما نکته قابل توجه این است که فروش فیلترشکن و کسب درآمد از آن مجاز نیست اما جرم‌انگاری هم نشده و تلاش‌هایی دارد صورت می‌گیرد که این مسئله علاوه بر غیرمجاز بودن، جرم‌انگاری هم بشود و طبیعتاً نهاد‌های مربوطه باید آن را دنبال کنند.

البته سال گذشته قوه قضائیه موظف شد که با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر دستگاه‌های ذیربط، با فروشندگان فیلترشکن‌ها و وی‌پی‌ان غیرمجاز برخورد قانونی و متخلفین را مجازات کند. بنابراین طبق این تصمیم قرار شد تولیدکنندگان، فروشندگان و توزیع‌کنندگان وی‌پی‌ان‌ها و فیلترشکن‌های غیرمجاز از این پس مشمول مجازات ماده ۷۵۲ قانون مجازات اسلامی شوند و در مورد اشخاص حقوقی علاوه بر مجازات مندرج در ماده ۷۵۲، نسبت به شرکت تجاری یا موسسه متخلف، لغو امتیاز و تعطیلی نیز رقم خواهد خورد. طبق بررسی‌ها و اعلام مسئولان ۶۴ درصد از کاربران از فیلترشکن استفاده می‌کنند و سهم پهنای باند ناشناس به ۲۵ درصد رسیده همین موضوع انتقاد و گلایه‌هایی را نسبت به نظارت بر این حوزه مطرح می‌کند. به طور مثال معاون اول قوه قضائیه چندی پیش اعلام کرد خرید فیلترشکن بسیار آسان است. به گفته وی اکنون در زمینه دسترسی به فضای مجازی در برخی نرم‌افزارها محدودیت ایجاد شده است، اما خرید فیلترشکن بسیار آسان است و اگر تصور کنیم کسانی که فیلترشکن را ساخته‌اند، چرا که ما سوخته‌ایم، ساده‌انگاری است، چرا که با همین فیلتر شکن می‌توانند امنیت جامعه را بر هم بزنند. با گذشت یک سال و نیم از افزایش استفاده فیلترشکن توسط کاربران و توصیه مسئولان مبنی بر ناامین شدن دستگاه‌های کنترلیکنی هنگام استفاده از فیلترشکن، همچنان ابهاماتی درباره این موضوع وجود دارد. در این راستا به تازگی عیسی زارع پور - وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات- در جمع دانشجویان فعال فرهنگی، سیاسی و اجتماعی سراسر کشور ضمن تشریح دستاوردهای دولت سیزدهم در حوزه ICT درباره ادعاهای مطرح‌شده ازگرددش مالی فروش فیلترشکن در کشور، اظهار کرد: ما از کسانی که ادعا کرده‌اند که فیلترکنندگان، فیلترشکن می‌فروشند، خواسته‌ایم مستندات خود را به قوه قضائیه ارائه کنند که تاکنون چیزی ارائه نشده است. وی تأکید کرد: برخورد با مافیای فروشندگان فیلترشکن بر عهده دستگاه‌های امنیتی و قضائی است، البته طبق نظر این دستگاه‌ها برای این برخورد خلأ قانونی وجود دارد و با ورود مجلس شورای اسلامی قابل حل است. بنابراین با توجه به اینکه درحال حاضر یک خط قانون برای برخورد با افراد سودجو در بحث فیلترشکن و فروشندگان آن نداریم و تا زمانی که این چنین است نباید جمع آوری این فضا را از وزارت ارتباطات انتظار داشت به نظر می‌رسد وقت آن رسیده دستگاه‌ونهاد‌های متولی به دلیل افزایش مخاطرات و ناامین شدن دستگاه‌های الکترونیکی از جمله موبایل تدابیری و اقدامات مهمی اتخاذ شود.

«آرمان ملی» در گفت‌وگو با

محمود جامساز به دلایل وقوع اختلاس‌های پردرد

اختلاس‌های میلیاردی دیگر عادی شده‌اند

تعارض منافع عامل افشای فسادهای خرد و کلان

سرنوشت مبهم اختلاسگران کلان خالق کلاهبرداران کوچک

◀ دلیل وقوع اختلاس‌های خرد و کلان در کشور چیست

و این معضل به راحتی در سطوح مختلف در بخش دولتی و خصوصی رخ می‌دهد؟

مجموعه اقتصاد دولتی ما مبتنی بر ساختار سیاسی -رانتی معیوبی است که به دلیل توزیع رانت در آن همیشه فساد هم هست و این به این معناست که ثروت در آن عادلانه توزیع نمی‌شود و درآمد‌ها هم فقط به کسانی تعلق می‌گیرد که به گروه‌های قدرتمند و عوامل داخل بوروکراسی وابستگی داشته باشند یا در این دایره خدمت می‌کنند و رقم‌های کلان نیز به آنها اختصاص می‌یابد.

در حال حاضر بودجه، حدود ۶۰ درصد به نهاد‌های فرادولتی اختصاص دارد و ۴۰ درصد الباقی نیز به دولت تخصیص می‌یابد و با توجه به شکل و شمایل بودجه به طور واضح در می‌یابیم که این بودجه چقدر فسادآور است، از این رو کسری‌های بودجه نیز در همین راستا شکل می‌گیرد و بزرگ می‌شود و بنابه گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس رقم بزرگی از کسری را نیز در سال آینده خواهیم داشت.

در مجموع اقتصاد دولتی بر اساس تجارب گذشته، فسادزاست، به گونه‌ای که هم تولید فساد می‌کند و هم بستر باز تولید فساد فراهم می‌شود، به عبارتی این رویکرد از سه دهه گذشته با حضور شهرام جزایری، سپس بابک زنجانی و دارودسته طبری و امیرخسروی و هزاران میلیارد تومان از محل ارزهای ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی و اختلاس چای ایش از تخصیص ارز ۲۸۵۰۰ تومانی که با مبالغ کلانی در سطوح درون مرزی و بیرون مرزی صورت‌گرفت و همچنین کلاهبرداری شرکت موبایل کوروش کمپانی... شکل گرفته و قطعا نقطه پایانی هم بر آن متصور نیست، همه را می‌توان تحت عنوان دزدی و کلاهبرداری از مردم دانست، چرا که تمام موارد اختلاس‌ها و کلاهبرداری‌ها، در نهایت از اموال و داشته‌های مردم در قالب ارز دولتی، سهام... صورت‌گرفته است که البته با واکنش‌ها و سرانجام‌های بسیار متفاوتی روبه‌رو بوده‌اند؛ در حقیقت اختلاس‌های میلیاردی با جنجال رسانه‌ای که شاید نشان از ندادن حق و حساب فرد افشا شده باشد، آغاز می‌شود و با دستگیری یک یادونفر تمام می‌شود، این امر باعث می‌شود که دیگران نسبت به انجام چنین اختلاس‌ها و کلاهبرداری‌هایی انگیزه پیدا کنند تا با گذر از یک چاروجنجال مقطعی به ثروتی کلان دست یابند، اما در این اختلاس‌ها می‌بینیم که هیچکس مجرم واقعی شناخته نمی‌شود.

◀ چرا وقوع چنین اختلاس‌هایی در سطح خرد و کلان در بخش دولتی و خصوصی انجام می‌شود، آیا در نظر گرفتن جرائم و مجازات‌هایی که برای این موارد در نظر گرفته می‌شود به قدر کافی بازدارنده نیست؟ یا نشان از فقدان نظارت‌های دولتی دارد؟

افرادی که در فروشگاه‌ها و بخش خصوصی اقدام به کلاهبرداری‌های کلان می‌کنند قطعی‌ا گذار به آب نمی‌زنند و احتمالاً از پشتوانه‌های خوبی برخوردار هستند، از سوی دیگر وقوع فساد‌های مستمر با رقم‌های کلان، نشان از وجود فساد سیستماتیک در اقتصاد کشور دارد که عوامل بوروکراسی و همچنین عوامل خارج از دولت با ارتباط و تائیدگذاری مستقیم یا غیرمستقیم، که از منافع مشترک برخوردارند، باعث ایجاد فساد‌هایی می‌شوند که البته عامل اصلی افشاجری‌ها، «تعارض منافع» است که در نهایت به تضاد منافع گروهی و لو دادن همدیگر منتهی می‌شود و در نهایت برخی از آنها، نه همه، رسانه‌ای می‌شود، هر چند سرنوشت همین اختلاس‌ها و کلاهبرداری‌ها افشا شده نیز با تحمل مجازات تعیین شده و سپس حضور در خارج از مرزهای ایران می‌انجامد، چرا که این افراد با ارتباط‌های محکم نسبی و سببی و اطمینان از جایگاه خود می‌دانند که اختلاس‌های کلان نمی‌تواند برای آنها از هیچ نظر مشکلی جدی به وجود آورد.

دریچه

رئیس کل بانک مرکزی:

باید سوئیفت و FATF خودمان را داشته باشیم

رئیس کل بانک مرکزی ضمن تأکید بر اینکه کسی اجازه ندارد برای مبادلات کشور از ارز دیگری جز ریال استفاده کند، گفت: به دلیل تحریم‌ها به جای سوئیفت از ابزارهای دیگری استفاده می‌کنیم و ابزار مالی خودمان را داریم، چه اشکالی دارد که FATF خودمان را داشته باشیم. محمدرضا فرزین در مراسم اختتامیه دهمین همایش سالانه اقتصاد مقاومتی که امروز در بانک مرکزی برگزار شد، با بیان اینکه به عنوان بانک مرکزی هدف‌مان تقویت ریال است، گفت: کشور ما یک کشور باز از نظر شاخص‌های اقتصادی است. سهم حجم صادرات و واردات‌مان در GDP و مراودات مالی ما با دنیای خارج بالاست. از آنجا که یک کشور باز هستیم دائما تحت تأثیر نرخ ارز بر اقتصاد کشور قرار می‌گیریم.

وی ادامه داد: قبل از تحریم، فعالیت‌های تجاری خود را بدون مشکل انجام می‌دادیم و به جای مراودات مالی، مراودات تجاری بالایی با سایر کشورها داشتیم و تراز ما مثبت بوده است، تحریم‌ها باعث شد نقشه تجاری ما تغییر کند و نظام تجاری ما از غرب به شرق رفت؛ نقل و انتقال ارزی ما هم به دلیل تحریم‌ها از نظام بانکی خارج شده و برنامه‌ریزی برای آن سخت‌تر شده است؛ اما نظام مالی ما همچنان در غرب است. رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه برای تقویت حکمرانی ارزی باید ابزارهای لازم برای نقل و انتقال ارزی را تقویت کنیم، گفت: تلاش ما این بوده که از این ابزارها برای حفظ سهم تجارت خود استفاده کنیم. البته ارزیابی کلی نشان می‌دهد که چندان بد عمل نکردیم. سال گذشته نزدیک به ۲۰۰ میلیارد دلار تجارت ما به صورت رسمی و غیررسمی بوده که با توجه به تحریم عدد خوبی است؛ اما هنوز نتوانستیم حضور تخصصی حرفه‌ای و نهادی مالی خود در غرب را به شرق ببریم. البته شرایط ما تحریمی است و اینکه بخواهیم نظام رسمی مالی خود را به شرق ببریم دشوار است.

فرزین گفت: ما با غرب مراودات سیاسی هم نداریم اما نیروهای مالی ما در آنجا حضور دارند. چشم‌انداز ما نشان نمی‌دهد که در آینده تجارت خود را با غرب افزایش دهیم یا مراودات مالی خارج از تجارت داشته باشیم. کشورهای شرقی از جمله چین و هند تجارت خود را گسترش دادند و ما می‌توانیم با این کشورها تجارت کنیم.

اکنون به دلیل تحریم‌ها به جای سوئیفت از ابزارهای دیگری استفاده می‌کنیم و ابزار مالی خودمان را داریم، چه اشکالی دارد که FATF خودمان را هم داشته باشیم؟ وی با بیان اینکه بخش عمده تجارت با کشورهای همسایه است، افزود: ما هم با توجه به تأکید دولت سیزدهم و رئیس‌جمهور بر تقویت ارتباط با کشورهای همسایه، باید روابط مالی و تجارتی خود را با کشورهای همسایه حوزه شرق بیشتر کنیم. این یکی از لازمه‌های تقویت حکمرانی ارزی ماست. رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به نرخ ارز در بازار غیررسمی اظهار کرد: امیدوارم کاری کنیم اینکه دائما کانال‌هایی نرخ‌سازی می‌کنند و هرچه می‌گذرد هم این کانال‌ها بیشتر می‌شود، از بین برود و در بانک مرکزی جمعیت ارز باشد. از زمان راه‌اندازی مرکز مبادله طلا و ارز هدف ما این بوده که تابلوهای آن مراجع باشد و تجار ما براساس نرخ‌های مرکز مبادله، معاملات خود را انجام دهند؛ اما هنوز با این هدف فاصله داریم. فرزین اظهار کرد: ما باید آل فاصله داریم اما با توجه به دانش موجود در تیم اقتصادی کشور، این کار ممکن است. شرایط اقتصادی کشور امروز باعث شده مدیران و صاحبه‌نظران خوبی داشته باشیم و اگر بتوانیم از دانش همه آنها استفاده کنیم، می‌توانیم بسیاری از مسائل کشور را حل کنیم. در حوزه ارز داتما در تحریم و تهدید بودیم و کارشناسان و دانش خوبی شکل گرفته و اتفاقات خوبی می‌تواند بیفتد.

◀ **۵۰ شعبه بانک در جهان داریم**

وی ادامه داد: درحوزه تجارت هم همین است. اینکه نتوانستیم در شرایط تحریمی سهم تجارت خود را بالا نگه داریم، یک موفقیت است. اگرچه باید نقاط ضعف خود را برطرف کنیم اما نقاط خوبی هم داریم. در حال حاضر ۵۰ شعبه بانک در سراسر جهان داریم، در لندن سه شعبه داریم و با وجود هر عامل محدودکننده، به دنبال رفع مشکلات هستیم. ما دنبال توسعه هستیم و نمی‌توانیم مرز بکنیم؛ از این رو هرچه روابط مالی و بین‌المللی خود را توسعه دهیم می‌توانیم در جهت منافع کشور استفاده کنیم.

رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به حکمرانی ریال گفت: جریانی در کشور شکل گرفته که دائما حکمرانی ریال را تضعیف می‌کند، ارزهای کشورها هم جانشین زیادی پیدا کردند که می‌تواند تهدید کند. برای مثال رمازرها می‌توانند جایگزین پول ملی یک کشور باشند و این یک تهدید است. این موضوع باعث می‌شود که مبادله با ریال پرهزینه باشد و ریال ما آسیب می‌بیند. ما نباید از حکمرانی ریال غافل باشیم، پول ما ریال است و اگر ریال تضعیف شود، اقتصاد ما تضعیف می‌شود و کل نظام مالی ما آسیب می‌بیند، به همین دلیل حکمرانی ریال بسیار بااهمیت است.

فرزین با بیان اینکه ما با برخی کشور‌ها می‌توانیم با ریال مبادله کنیم، افزود: باید ریال را تقویت کنیم. ما مرزبان ریال هستیم نه دلار. ریال امروز جایگزین پیدا کرده‌است؛ اینکه صنفی برای مبادلات از طلا دلار و رمازر استفاده کند، درست نیست. کسی اجازه ندارد برای مبادلات کشور از ارز دیگری جز ریال استفاده کند. صحبت کردن از ارز باعث تضعیف ریال شده است. اگر ریال حاکم باشد می‌توانیم مالیات بگیریم، امکان توسعه‌ای را دنبال کنیم و در دنیا سطح تجارتمان را توسعه دهیم؛ بنابراین باید ریال را تقویت کنیم.

◀ آیا در راستای وقوع چنین اختلاس‌هایی باید به دنبال فرد یا جریانی باشیم که به تکرار چنین رخداد‌هایی می‌انجامد؟ آیا نمی‌توان با شناسایی عامل یا عوامل درصدد جلوگیری از تکرار یا کاهش و حذف آن در کشور باشیم؟

در حقیقت باید گفت یک سر زنجیره فساد در داخل و سر دیگر آن در خارج از کشور است که البته محدود به یک یا دو نفر نیست و گروهی از افراد سازمان یافته یا جد از هم در برخی ادارات در حوزه‌های مختلف وجود دارند و در حال سامان دادن به اختلاس در زمینه‌های مختلفی مانند؛ نفت، خودرو، پتروشیمی، بانک‌ها، گمرک، صنعت و معدن و... هستند، که می‌توان از آنها به عنوان اژدهای چندسریاد کرد. بنابراین تعجب برانگیز نیست که در روزهای پیش‌رو هم ۴ یا ۵ میلیارد دلار دیگر اختلاس شود و به قدری این امر تکرار شده است که واکنش مردم به این پدیده فقط یوزخندی است که واقعا اسفناک است و مایه تاسف که چرا این اختلاس‌ها این چنین از فرط تکرار، عادی جلوه می‌کند؟

◀ **به نظر شما چه عواملی باعث تکرار این اختلاس‌ها در سطوح کلان و خرد شده است؟ ایجاد شرکت‌هایی مانند کوروش کمپانی و فریب خوردن مردم با وجود ضرورت نظارت‌های دولت و قوه قضائیه چیست؟**

در حقیقت بسیاری از افراد فعال در بخش خصوصی با مشاهده وقوع چنین اختلاس‌هایی در سطح کلان کشور، این گمان برایشان ایجاد می‌شود که اگر انجام چنین اختلاس‌ها و کلاهبرداری‌های بزرگی صورت می‌گیرد چرا شرکت‌هایی مانند کوروش کمپانی و مانند آنها به گردونه اختلاس‌ها و کلاهبرداری‌ها نپیوندند و کلاهبرداری نکنند؟ چرا که در این راستا مسیر هم برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به شکل واقعی هموار نیست، اما در مقابل به راحتی اختلاس‌ها و کلاهبرداری‌هایی با راقم نجومی در بخش‌های شبه دولتی و فرادولتی به وقوع می‌پیوندند.

◀ **پیامدهای تکرار چنین اختلاس و کلاهبرداری‌هایی در کشور چیست؟**

به دلیل وقوع چنین اختلاس‌ها و فقدان امنیت و اعتماد به سرمایه‌گذاری، بخش ناپییدای اقتصاد در حال رشد است و خلاء‌های موجود با چاپ پول و... جبران می‌شود و به افزایش نقدینگی و معضلات بیشتر منتهی می‌شود. از سوی دیگر چون بخش حقیقی اقتصاد کشور وابسته به بانک‌ها و اعطای تسهیلات آنها هستند و برخی بانک‌ها نیز پشتیبانی راه به دلایل مختلف انجام نمی‌دهند، به این ترتیب اقتصاد با مشکلات مختلفی مواجه می‌شود و حتی از واگذاری وام‌ها با رقم‌های ناچیز برای ایجاد خط تولید بنگاه‌های خرد نیز موافقت نمی‌شود، اما واگذاری وام و اعتبارات با رقم‌های کلان به افراد نامعلوم اما ویژه خوار موافقت می‌گردد.

ارزش پول کشور در حال حاضر در جایگاه آخر قرار دارد، چرا هیچکس دلسوزی نسبت به این امر ندارد؟ حتی ارزش پول افغانستان نیز بعد از روی کار آمدن طالبان، بالاتر رفته است. آیا پاسخی برای این سوال‌ها وجود ندارد؟ در حالی که ایران در سال‌های نه چندان دور از وضعیت مطلوب‌تری نسبت به اکنون برخوردار بود. اما اینک چگونه ممکن است که ایران در جایگاه نوزدهم اقتصاد‌های جهان قرار گیرد اما ارزش ۱۰۰۰ تومان سال ۵۶ معادل ۱۴۲ دلار و ارزش کنونی آن معادل ۲ سنت باشد؟

مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی:

برای حذف ارز ترجیحی هزینه زیادی دادیم

جلسات ماه‌های گذشته بوده که با حضور خبرگان انجام شد و بخشی هم ناشی از مطالعات اندیشکده است. تلاش ما این بوده که از کلی‌گویی پرهیز کنیم و جایی که مناقشه ارزی وجود دارد، جهت خود را مشخص کنیم. مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی خاطرنشان کرد: در سال‌های اخیر بعد از تحریم، چند مساله نظام ارزی ما را تحت تأثیر قرار داده که ثبات را تحت تأثیر قرارداده و جلوی توسعه را گرفته است. از جمله اینکه دسترسی به نظام پرداخت رسمی گرفته شده؛ که کم‌اطهری صادرات، افزایش هزینه‌های انتقال ارز و تسهیل خروج سرمایه از نتایج این مساله بود و همچنین جلوگیری از خروج سرمایه از سیاست‌گذار سلب شده است.

ما باید اقتصاد خود را پیش‌بینی‌پذیر کنیم که منجر به رونق و توسعه اقتصادی شود. فلسفه نامگذاری همایش هم به همین دلیل بوده است. سند خروجی اولیه از همایش و جمع‌بندی اندیشکده، بخشی ناشی از